

POSTANOWIENIE

Dnia 6 lutego 2024 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Leszek Bielecki

w sprawie z odwołania K. M.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w Biłgoraju

o prawo do emerytury pomostowej,

na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w dniu 6 lutego 2024 r.,

na skutek skargi kasacyjnej organu rentowego od wyroku Sądu Apelacyjnego w Lublinie

z dnia 10 stycznia 2023 r., sygn. akt III AUa 455/22,

- 1. odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania,**
- 2. zasądza od Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w Biłgoraju na rzecz odwołującego kwotę 240 zł (dwieście czterdzieści złotych) tytułem zwrotu kosztów postępowania kasacyjnego.**

[mc]

UZASADNIENIE

Sąd Apelacyjny w Lublinie III Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych wyrokiem z 10 stycznia 2023 r., III AUa 455/22, po rozpoznaniu apelacji odwołującego się K. M., zmienił wyrok Sądu Okręgowego w Zamościu z 31 marca 2022 r., IV U 850/20, oraz poprzedzającą go decyzję Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w Biłgoraju i ustalił odwołującemu prawo do emerytury pomostowej od dnia 7 lipca 2020 r.

Organ rentowy wniosł do Sądu Najwyższego skargę kasacyjną zaskarżając ten wyrok w całości. We wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania sformułował istotne zagadnienie prawne: czy praca sanitariusza uczestniczącego w czynnościach zespołu ratownictwa medycznego i wchodzącego w skład personelu takiego zespołu w rozumieniu art. 3 ustawy z 25 lipca 2001 r. o Państwowym Ratownictwie Medycznym (jednolity tekst: Dz.U. z 2023 r., poz. 1541 ze zm.) stanowi pracę wymienioną w załączniku nr 2 pod pozycją nr 18 do ustawy pomostowej?

W odpowiedzi na skargę kasacyjną odwołujący wniosł o wydanie postanowienia w przedmiocie odmowy przyjęcia skargi do rozpoznania oraz o zasądzenie na jego rzecz od organu rentowego kosztów zastępstwa procesowego.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Skarga kasacyjna nie zasługiwała na przyjęcie do merytorycznego rozpoznania.

Stosownie do art. 398⁹ § 1 k.p.c. Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne (pkt 1), istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów (pkt 2), zachodzi nieważność postępowania (pkt 3) lub skarga jest oczywiście uzasadniona (pkt 4).

Funkcje postępowania kasacyjnego powodują, że wniosek o przyjęcie skargi do rozpoznania i jego uzasadnienie powinny koncentrować się na wykazaniu, iż w konkretnej sprawie zachodzą istotne okoliczności przemawiające za interwencją Sądu Najwyższego.

Skarżący jako przesłankę przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania wskazał na występowanie w sprawie istotnego zagadnienia prawnego. Istotnym zagadnieniem prawnym może być wyłącznie problem o charakterze prawnym, a nie faktycznym lub wynikającym ze stwierdzonych przez skarżącego uchybień sądu. Jego rozstrzygnięcie powinno stwarzać realne i poważne trudności, mieć znaczenie dla rozstrzygnięcia sprawy, na tle której zostało sformułowane, a także innych potencjalnych lub toczących się spraw. Skarżący powinien w tym przypadku

przedstawić pogłębioną argumentację. Zagadnienie prawne nie może odnosić się do subiektywnej oceny zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego (por. postanowienia Sądu Najwyższego: z 16 maja 2018 r., II CSK 15/18, LEX nr 2499790; z 24 kwietnia 2018 r., IV CSK 552/17, LEX nr 2497689; z 19 kwietnia 2018 r., I CSK 709/17, LEX nr 2486162; z 10 kwietnia 2018 r., I CSK 733/17, LEX nr 2495968). Powinno ono zostać sformułowane na tle dokonanych przez sąd ustaleń faktycznych, a jednocześnie być przedstawione w sposób ogólny i abstrakcyjny, tak aby umożliwić Sądowi Najwyższemu udzielenie uniwersalnej odpowiedzi, niesprowadzającej się wyłącznie do samej subsumpcji stanu faktycznego i rozstrzygnięcia konkretnego sporu (por. postanowienia Sądu Najwyższego: z 31 października 2023 r., I CSK 4205/22, LEX nr 3621672, i z 16 listopada 2023 r., I CSK 3355/23, LEX nr 3630944).

Ponadto, istotne zagadnienie prawne czy potrzeba wykładni przepisów nie występują, jeżeli Sąd Najwyższy w określonej kwestii wyraził pogląd we wcześniejszym orzecznictwie, a nie zachodzą okoliczności uzasadniające zmianę tego poglądu (por. postanowienia Sądu Najwyższego: z 18 lutego 2015 r., II CSK 428/14, LEX nr 1652383; z 12 grudnia 2008 r., II PK 220/08, LEX nr 523522 oraz z 16 stycznia 2003 r., I PK 230/02, OSNP - wkładka 2003 nr 13, poz. 5).

Sąd Najwyższy w wyroku z 14 czerwca 2011 r., I UK 415/10 (OSNP 2012 nr 13-14, poz. 180) przyjął, że przyznanie prawa do emerytury pomostowej salowej, zatrudnionej w bezpośrednim kontakcie z pacjentami oddziałów psychiatrycznych lub leczenia uzależnień, wymaga spełnienia ustawowych warunków, o których mowa w art. 3 ust. 3 w związku z art. 4 ustawy o emeryturach pomostowych, co oznacza, że nie może być oparte na interpretacji aktualnie nieobowiązujących aktów prawnych, które regulowały uposażenia pracowników zakładów społecznych służby zdrowia i zaliczały salowe do niższego personelu działalności podstawowej. Wymagałoby to stwierdzenia szczególnej odpowiedzialności oraz szczególnej sprawności psychofizycznej wymaganych do wykonywania obowiązków salowej zatrudnionej „w bezpośrednim kontakcie z pacjentami oddziałów psychiatrycznych lub leczenia uzależnień”, które ze względu na nieprzewidywalność zachowań pacjentów potencjalnie zagrażają bezpieczeństwu publicznemu, w tym zdrowiu lub życiu innych osób, co zmniejsza możliwość należytego wykonywania pracy salowej

przed osiągnięciem wieku emerytalnego wskutek pogorszenia się jej sprawności psychofizycznej, związanego z procesem starzenia się (art. 3 ust. 3 ustawy o emeryturach pomostowych w związku z pkt 23 załącznika nr 2 do tej ustawy).

Kierując się powyższym poglądem należy w niniejszej sprawie odwołać się do wskazanej w ustawie definicji pracy w szczególnym charakterze w kontekście prac członków zespołów ratownictwa medycznego - art. 3 ust. 3 ustawy w związku z pkt 18 załącznika nr 2 do ustawy. Prawdą jest, że pojęcie „prac członków zespołów ratownictwa medycznego” użyte w pkt 18 załącznika 2 ustawy nawiązuje do przepisów ustawy o Państwowym Ratownictwie Medycznym z dnia 8 września 2006 r. (jednolity tekst: Dz.U. z 2021 r., poz. 2053), która w art. 36 stanowi, że w skład takich zespołów wchodzi: lekarz, pielęgniarka lub ratownik medyczny. Prawdą jest również, że ustawa ta nie wymienia sanitariuszy. Można jednak mieć wątpliwości, czy czynnikiem decydującym przy kwalifikacji danej osoby jako „członka zespołu ratownictwa medycznego” jest jego osobista odpowiedzialność za podejmowane czynności ratunkowe w sytuacji zagrożenia życia i zdrowia pacjentów. Przeciwnie stanowisko, reprezentowane przez Sąd odwoławczy ma charakter zawężający i nie znajduje oparcia w wykładni językowej (wyrok Sądu Najwyższego z 25 kwietnia 2023 r., I USKP 12/23, niepublikowany). Dalej w wyroku tym Sąd Najwyższy wskazał, że zarówno w orzecznictwie jak i w doktrynie położono nacisk na szczególną odpowiedzialność pracownika, związaną z wykonywanymi czynnościami (sanitariusza). Dominującą rolę odgrywa czynnik interesu publicznego - ochrony innych osób przed niebezpieczeństwem związanym z faktem, że pracownik, który wykonuje te szczególnie odpowiedzialne czynności może nie mieć już należytej sprawności psychofizycznej, ze względu na jej naturalne obniżenie podyktowane wiekiem. W związku z tym w interesie publicznym leży, aby taki pracownik nie podejmował czynności wymagających wyższej sprawności psychofizycznej.

Mając na uwadze powyższe, Sąd Najwyższy odmówił przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania na podstawie art. 398⁹ § 2 k.p.c., o kosztach postępowania orzekając w zgodzie z art. 98 § 1 k.p.c.

[ał]

[SOP]

